

دانشگاه علوم پزشکی تهران واحد بین الملل

دانشکده داروسازی

جهت دریافت درجه دکتری عمومی

عنوان :

تهیه لوسیون از عصاره برگ سدر جهت تقویت و رشد مو

اساتید راهنما:

دکتر حمید اکبری

دکتر محمد شریف زاده

استاد مشاور:

دکتر حمیدرضا منصف اصفهانی

نگارش:

نازیلا رضایی

شماره پایان نامه: ۱۰۶۱

سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴

چکیده فارسی

با توجه به اثرات جانبی ناخواسته برخی داروهای شیمیایی، توجه بیشتر به اثرات احتمالی گیاهان دارویی بر عملکرد بخشهای مختلف بدن لازم است. گیاه کنار یا سدر *Ziziphus spina-christi L. Willd* درختی همیشه سبز است که در جنوب ایران به خصوص در استان خوزستان رشد می کند میوه تازه و خشک آن خوراکی بوده و پودر برگ آن (معروف به سدر) جهت شستشوی موی سر مصرف می شود. اثرات ضد قارچ، ضد میکروب و ضد درد برگ آن گزارش شده است. هدف از این مطالعه تعیین اثر عصاره هیدروالکلی سدر بر روی میزان رشد مو در موش Balb/c است. در این مطالعه تعداد ۲۵ سر موش Balb/c نر بطور تصادفی به ۵ گروه ۵ تایی تقسیم شدند. در روز اول تمامی حیوانات توسط کتامین و زایلازین بیهوش شده و موهای ناحیه پشت آنها کاملاً تراشیده شده است و به ۵ گروه زیر تقسیم گردیدند. گروه کنترل منفی در طول مطالعه هیچ دارویی دریافت نمی کردند و گروه کنترل مثبت (ماینوکسیدیل) ۲۱ روز از محلول ماینوکسیدیل ۰.۵٪ را روزانه بصورت موضعی دریافت می کردند و سه گروه دیگر نیز سه دوز ۰/۱، ۱ و ۱۰ درصد عصاره هیدروالکلی را بصورت موضعی به مدت ۲۱ روز دریافت کردند. در روزهای ۷، ۱۴، ۲۱ از هر حیوان تعداد ۱۰ تار مو به صورت تصادفی برداشته شده و توسط کولیس دیجیتال اندازه گیری و میانگین آن ثبت گردید و در روز ۲۱ جهت بررسی تغییرات هیستوپاتولوژی بافت پوست از نظر تعداد فولیکول، قطر و ضخامت فولیکول مورد ارزیابی قرار گرفت.

نتایج حاکی از آن است که در روز هفتم هیچ تفاوت معنی داری بین گروهها از نظر رویش مو وجود نداشته در حالی که عصاره هیدروالکلی ۱۰٪ سدر با $P < 0/01$ اختلاف معنی داری را با گروه کنترل منفی در روزهای ۱۴، ۲۱ نشان می دهد و در سایر دوزهای عصاره هیچ گونه اختلاف معنی داری با سایر گروهها مشاهده نشده است. همچنین محلول ماینوکسیدیل ۰.۵٪ نیز در روزهای ۱۴ و ۲۱ با $P < 0/001$ اختلاف معنی داری نسبت به گروه کنترل منفی نشان می دهد. بنابراین میتوان نتیجه گیری نمود عصاره هیدروالکلی گیاه سدر با بالاترین دوز آن ۱۰٪ در سرعت رویش مجدد مو تاثیر گذار میباشد.

Abstract:

In this study, we studied the efficacy of aqueous leaf extract of *Ziziphus spina-christi* L. wild (*Z. spina-christi*) on albino rat for its potential role on hair growth by in vivo method. leaf extract was applied at different concentrations (0.1%, 1% and 10%) over the shaved skin onto the backs of BALB/c mice and monitored for 21 days. After 21 days, mice treated with 10% of leaf extract produced a greater effect on the length of hair which were measured to be 6.194 mm, as compared to the control (2.28 mm). Histological studies reveal the similar effect of 10 % *Ziziphus spina-christi* L. wild aqueous leaf extract and positive control (Minoxidil 2%), from this study it is concluded that aqueous leaf extract of *Ziziphus spina-christi* L. wild possesses hair growth promoting activity and can be used as a treatment for hair loss.